

Seat No. : _____

XA-106

T.Y.B.A.

March-2013

Gujarati (Paper VII)

(ભાષાવિજ્ઞાન અને ગુજરાતી ભાષાનો પરિચય)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તરો આપો.

૧. ભાષાની વિવિધ વ્યાખ્યાઓ આપી તેના સ્વરૂપ લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

૧૪

અથવા

કોઈપણ બે વિશે વિવેચનાત્મક નોંધ લખો :

- (૧) ભાષાનું માનવ વ્યવહારમાં સ્થાન જણાવો.
- (૨) ભાષાનાં વિવિધ કાર્યો
- (૩) ભાષા વ્યવસ્થાના વિવિધ અંગો
- (૪) ભાષાના સામાજિક – સાંસ્કૃતિક ભેદો

૨. ગુજરાતી ભાષાની પ્રાદેશિક બોલીઓ વિશે ટૂંકમાં જણાવી તેમાંથી દક્ષિણ ગુજરાતની બોલીની લાક્ષણિકતાઓ વિગતે જણાવો.

૧૪

અથવા

કોઈપણ બે વિશે નોંધ લખો.

- (૧) માન્ય-ભાષા અને બોલી વચ્ચેની ભેદરેખા
- (૨) ઉચ્ચારણ પ્રક્રિયા
- (૩) ગુજરાતી ભાષાના સ્પર્શ વ્યંજનો
- (૪) માન્ય ગુજરાતીના અર્ધસ્વરો

૩. ગુજરાતી ભાષાના વિકાસની મુખ્ય-મુખ્ય ભૂમિકાઓનો પરિચય આપી દરેક ભૂમિકાના સ્વરૂપ-લક્ષણો જણાવો.

૧૪

અથવા

કોઈપણ બે વિશે ઉદાહરણો સાથે નોંધ તૈયાર કરો :

- (૧) ભારતીય ભાષાકુળો
- (૨) ગુજરાતી ભાષાનું શબ્દભંડોળ.
- (૩) ‘અઈ’ અને ‘અઉ’ સ્વરયુગ્મનું પરિવર્તન.
- (૪) સ્વર મધ્યવર્તી ક, ગ, ચ, જ, ત, દ નો લોપ.

૪. ગુજરાતી ભાષાના અંગસાધક પૂર્વ પ્રત્યયો – કુ, દુસ્, સમ્, અ, અન્, ક, વણ, સ, કમ, ગેર, બદ, બિન, બે તેમજ અંગવિસ્તારક અ, ક, ડ, લ, ઈય પ્રત્યયોને ઉદાહરણ - અર્થ સાથે સમજાવો. ૧૪

અથવા

કોઈપણ બે વિશે નોંધ તૈયાર કરો.

- (૧) રવાનુકારી અને ઘિરુક્ત પ્રયોગો
- (૨) ગુજરાતી ભાષાના સમાસો
- (૩) સંયોજકો અને તેનું કાર્ય
- (૪) નિપાતો અને તેના પ્રકાર

૫. કોઈપણ બે વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૪

- (૧) વાક્યના પ્રકારો
- (૨) બહુવચન વ્યક્ત કરવાની રીતો
- (૩) લિંગભેદથી થતા અર્થભેદ અને તેના કાર્યો
- (૪) સંયુક્ત ક્રિયાપદો